

MINISTARSTVO FINANSIJA
DIREKTORAT ZA EKONOMSKU I RAZVOJNU POLITIKU

MJESEČNI MAKROEKONOMSKI INDIKATORI

APRIL 2019

KLJUČNE PORUKE

- MMF predviđa dalje usporavanje globalnog ekonomskog rasta
- Turizam za tri mjeseca bilježi snažan rast
- Umjeren rast potrošačkih cijena u prvom kvartalu
- Stopa nezaposlenosti i dalje bilježi trend smanjenja
- Prihodi budžeta za tri mjeseca veći 13,4%
- Nastavljen trend pada kamatnih stopa na ukupne kredite
- Blagi pad izvoza u spoljnotrgovinskoj razmjeni

Međunarodno okruženje

Posljednja, aprilska projekcija MMF-a, predviđa dalje usporavanje globalnog ekonomskog rasta u 2019. na 3,3%, i u 2020. na 3,6%. Samo nekoliko mjeseci ranije, u oktobru 2018, rast je za obje godine bio projektovan na nivou od 3,7%. Smanjeni optimizam reflektuje povećanje trgovinskih tenzija između SAD i Kine, makroekonomskih nestabilnosti u Argentini i Turskoj, kao i usporavanje rasta u velikim ekonomijama eurozone, u prvom planu Njemačke i Italije.

Realni sektor i inflacija

Industrijska proizvodnja za tri mjeseca bilježi pad od 14,4% g-n-g, usljed smanjenja proizvodnje električne energije od 27,5%, kao i pada proizvodnje u prerađivačkoj industriji od 0,5%. Sektor „vađenje ruda i kamena“ zabilježio je rast proizvodnje od 9,5%. U prvom kvartalu 2019, ostvareno je 44,1% više dolazaka, i 22,5% više noćenja turista, nego u istom periodu 2018. Prema strukturi noćenja stranih turista u martu 2019, najveće učešće imaju turisti iz Njemačke (14,8%), Srbije (12,0%) i Rusije (8,7%). Promet u trgovini na malo je za tri mjeseca bio realno veći za 5,5%. Potrošačke cijene u martu 2019. bilježe blagi rast: na mjesečnom nivou 0,6%, na godišnjem nivou 0,8%, dok je rast za period januar-mart iznosio 0,5% g-n-g. Godišnju stopu inflacije u martu dominantno je opredijelilo kretanje cijena hrane i bezalkoholnih pića, sa rastom od 3,5% i uticajem na inflaciju od 1,2 p.p. Uticaj kretanja cijena svih ostalih kategorija proizvoda i usluga bio je znatno niži, pri čemu se mogu još izdvojiti cijene čvrstih goriva (rast 9,2%, uticaj 0,3 p.p.) i cijene duvana (pad cijena od 9,8% i uticaj na inflaciju -0,3 p.p). Stopa inflacije mjerena HICP-om u martu pokazuje i mjesečni rast od 0,6%, i godišnji rast od 0,7%. Cijene proizvođača industrijskih proizvoda i cijene proizvoda iz uvoza u martu su rasle po godišnjoj stopi od 1,2%, do su izvozne cijene bile veće svega 0,1%.

Zaposlenost i zarade

Prosječan broj zaposlenih u martu viši je za 9,0% g-n-g, i iznosio je 197.594. Prosječan broj nezaposlenih u martu iznosio je 38.570, što je 18,9% manje g-n-g. Stopa registrovane nezaposlenosti¹ je iznosila 16,6% što je za 3,8 p.p. niže u odnosu na isti dan prethodne godine. Prosječna bruto zarada iznosila je 765€ i viša je za 0,5%, dok je neto zarada iznosila 510€, ili više za 0,4%.

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta u martu 2019. godine iznosili su 147,5 mil.€ i veći su 6,2% g-n-g. Za tri mjeseca 2019. godine naplaćeno je 371,3 mil.€ što je 13,4% više u odnosu na isti period 2018, i 4,7% više u odnosu na plan. **Izdaci budžeta** u martu 2019. godine iznosili su 171,9 mil.€ a i manji su 0,3% g-n-g, dok su u periodu januar-mart ove godine iznosili 439,8 mil.€ što je niže 15,3% u odnosu na plan. Za tri mjeseca 2019. godine ostvaren je **budžetski deficit** od 68,5 mil.€ ili 1,4% procijenjenog BDP-a.

Finansijski sektor

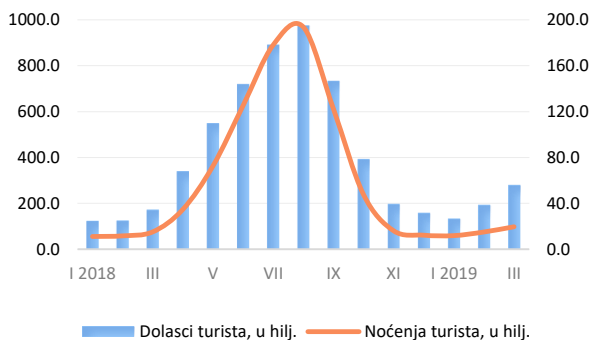
Bankarski sektor je stabilan i pored uvođenja stečaja u Atlas banku, nakon dvije neuspješne dokapitalizacije. Do 24.04.2019. isplaćeno je 25,7 mil.€ garantovanih depozita, što čini 31% ukupne obaveze Fonda za zaštitu depozita, dok je deponentima IBM banke isplaćeno 74% garantovanih depozita. Banke su za tri mjeseca 2019. odobrile 267,4 mil.€ novih kreditnih plasmana, što predstavlja rast od 11,4% u odnosu na isti prošlogodišnji period. Kamatna stopa na novoodobrene kredite je iznosila 6,3% i smanjena je za 0,8 p.p na godišnjem nivou. Nastavljen je trend pada kamatnih stopa i na ukupne kredite, tako da je prosječna kamatna stopa u martu iznosila 6,3% i smanjena je na godišnjem nivou za 0,4 p.p. Od ukupnog broja privrednih subjekata, koji se u Centralnom registru privrednih subjekata (CRPS) vode kao aktivni, i iznose 46.677, računani 14.151 privrednih subjekata, ili 30,3% su bili u blokadi. Posmatrano vrijednosno, ukupan dug po osnovu koga je izvršena blokada računa je iznosio 638,2 mil.€, što je za 2,0% manje na mjesečnom nivou.

Spoljnotrgovinska razmjena

Izvoz roba u prvom kvartalu 2019. bilježi pad usljed smanjene izvozne proizvodnje rudarske i metalske industrije, uz povećan uvoz zbog negativnog energetskeg bilansa. Izvoz roba vrijedio je 93,7 mil.€, što je 0,6% manje, a uvoz 523,8 mil.€ ili 4,3% više g-n-g. Smanjenje izvoza opredijeljeno je padom glavnih izvoznih proizvoda, rude boksita za 3,4 mil.€. i aluminijuma 2,2 mil.€. Na povećanje uvoza uticao je rast uvoza električne energije za 10,7 mil.€ i proizvoda od metala i nemetalnih minerala 7,9 mil.€. Kontinuitet rasta uvoza mašina i transportnih uređaja u prvom kvartalu, prisutan od 2016, prekinut je padom uvoza navedene kategorije za 20,3 mil.€.

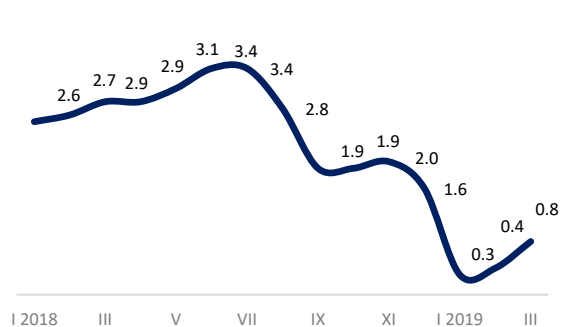
¹ Na dan 25.03.2019.

Grafik 1 Dolasci i noćenja turista

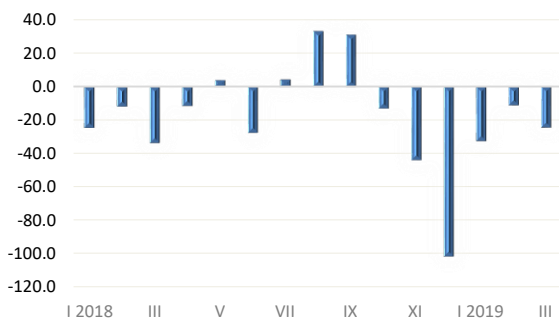
...Najveće učešće u strukturi noćenja imali turisti iz Njemačke...

Grafik 2 CPI, godišnji rast, u %

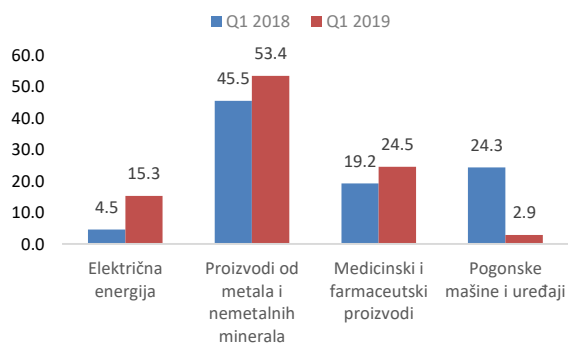
... Blagi rast inflacije u martu...

Grafik 3 Suficit/Deficit budžeta, u mil.€

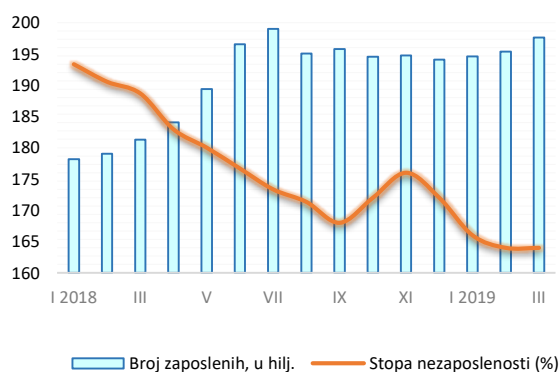
...Budžetski deficit za tri mjeseca 1,4% procijenjenog BDP-a...

Grafik 4 Struktura uvoza, u mil.€

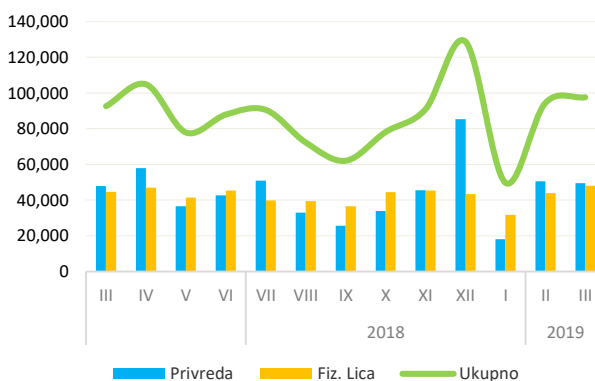
...Pad uvoza pogonskih mašina i uređaja u prvom kvartalu 2019...

Grafik 5 Kretanja na tržištu rada

...Nastavljen trend smanjenja stope nezaposlenosti...

Grafik 6 Novoodobreni krediti po sektorima, u 000 €

...Rast kredita fizičkim licima od 10,7%...

Tabela 1 Realni sektor (Izvor: Monstat)

Realni sektor	III 2018	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	M-n-M	III 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Industrija																
Industrijska proizvodnja	38.6	35.8	6.5	30.8	7.5	5.1	24.0	15.3	18.1	19.1	-8.9	-12.8	-20.1	2.1	-20.1	-14.4
Prerađivačka industrija	20.2	8.2	-16.1	-9.3	12.1	-4.8	5.3	7.0	10.1	34.8	-2.6	5.6	-4.1	10.0	-4.1	-0.5
Vađenje rude i kamena	-32.0	-25.5	-26.1	21.4	-26.8	-26.9	-18.6	-19.1	-21.6	-18.1	-11.5	10.9	30.8	16.1	30.8	9.5
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	82.6	145.3	200.0	200.0	14.4	42.5	84.8	78.2	70.2	11.0	-13.1	-27.9	-38.3	-8.3	-38.3	-27.5
Turizam																
Dolasci turista	34,531	68,223	109,886	144,034	178,158	194,968	146,829	78,678	39,580	31,849	26,986	38,741	56,219	45.1	62.8	44.1
Noćenja turista	76,233	173,887	362,877	625,970	890,259	969,182	613,118	239,251	81,231	61,832	59,991	75,806	98,662	30.2	29.4	22.5
Promet u maloprodaji																
Stalne cijene	2.5	4.7	4.2	4.4	1.8	1.3	3	3.1	3.3	4.6	4.9	6.1	5.6	11.0	5.6	5.5
Tekuće cijene	4.4	6.4	5.8	5.8	2.9	2.1	4.3	4.4	4.5	5.1	5.1	6.5	6.8	12.0	6.8	6.1

Tabela 2 Inflacija (Izvor: Monstat)

Inflacija - stope rasta	III 2018	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	M-n-M	III 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Indeks potrošačkih cijena	2.9	2.9	3.1	3.4	3.4	2.8	1.9	1.9	2.0	1.6	0.3	0.4	0.8	0.6	0.8	0.5
Harmonizovani indeks potrošačkih cijena	3.9	3.8	3.6	3.6	3.0	2.6	1.7	1.7	1.7	1.5	n.p.	0.3	0.7	0.6	0.7	n.p.
Indeks proizvođačkih cijena	1.2	1.2	1.5	2.1	1.9	1.8	2.4	2.9	2.9	2.4	1.8	1.5	1.2	-0.2	1.2	1.5

Tabela 3 Tržište rada (Izvor: Monstat, ZZZCG, Fond PIO)

Tržište rada	III 2018	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	M-n-M	III 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Broj zaposlenih, u hilj.	181,260	184,039	189,341	196,539	198,987	195,041	195,784	194,555	194,756	194,085	194,589	195,353	197,594	1.1	9.0	9.1
Broj nezaposlenih	47,180	45,003	43,692	42,737	41,755	41,012	39,902	41,927	42,889	41,378	38,917	38,642	38,570	-0.2	-18.2	-18.9
Stopa nezaposlenosti (%) ²	20	19	19	19	18	18	17	18	18	18	17	17	17	0.0	-3.7	-3.9
Prosječna bruto zarada (€)	761	765	768	767	761	766	768	766	769	771	771	772	765	-0.9	0.5	0.6
Prosječna neto zarada (€)	508	510	512	511	508	511	512	510	512	513	513	514	510	-0.8	0.4	0.5
Prosječna penzija (€)	286	285	285	285	285	285	285	284	284	284	289	289	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.

² Promjene (M-n-M, III 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.

Tabela 4 Monetarni sektor (Izvor: CBCG)

Monetarni sektor	III 2018	IV 2018	V 2018	VI 2018	VII 2018	VIII 2018	IX 2018	X 2018	XI 2018	XII 2018	I 2019	II 2019	III 2019	M-n-M	III 2019- g-n-g
Ukupni krediti (u mil.€)	2,749.0	2,823.6	2,895.8	2,931.9	2,944.1	3,053.9	2,989.6	2,982.6	2,986.8	2,930.2	2,939.8	3,010.6	n.p.	n.p.	n.p.
Kreditni privredi (u mil.€)	1,008.2	1,028.3	1,052.2	1,043.3	1,024.0	1,012.8	1,014.8	1,017.8	1,032.6	1,031.1	1,035.3	1,053.1	n.p.	n.p.	n.p.
Kreditni domaćinstvima (u mil.€)	1,144.8	1,160.0	1,176.0	1,189.0	1,197.9	1,205.8	1,215.0	1,226.7	1,238.7	1,250.9	1,259.3	1,270.4	n.p.	n.p.	n.p.
Kreditni u kašnjenju (u mil.€)	218.7	215.1	229.3	226.0	210.3	261.6	233.1	238.7	226.1	197.6	236.7	206.9	n.p.	n.p.	n.p.
Nekvalitetni krediti (u mil.€)	200.4	200.6	205.2	204.7	217.9	206.2	200.6	204.4	207.7	202.4	184.4	184.0	n.p.	n.p.	n.p.
Ukupni depoziti (u mil.€)	3,238.9	3,291.9	3,362.7	3,350.3	3,415.3	3,531.8	3,459.3	3,459.0	3,452.2	3,459.2	3,416.9	3,482.9	n.p.	n.p.	n.p.
Depoziti privrede (u mil.€)	1,085.0	1,100.0	1,160.8	1,128.5	1,163.5	1,227.4	1,143.8	1,113.2	1,083.5	1,099.4	1,080.3	1,078.6	n.p.	n.p.	n.p.
Depoziti stanovnika (u mil.€)	1,232.5	1,237.3	1,233.7	1,259.5	1,278.9	1,314.9	1,308.7	1,312.5	1,319.8	1,327.5	1,285.7	1,276.5	n.p.	n.p.	n.p.
Kamatna stopa na kredite	6.7	6.7	6.6	6.5	6.5	6.4	6.4	6.4	6.4	6.4	6.3	6.3	6.3	0.0	-0.4
Kamatna stopa na depozite ³	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.0	-0.1
Obavezna rezerva (u mil.€)	237.1	239.3	241.0	246.3	247.5	250.9	259.3	258.3	253.4	251.9	249.7	250.3	n.p.	n.p.	n.p.

Tabela 5 Eksterni sektor (Izvor: Monstat i CBCG)

Eksterni sektor	III 2018	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	M-n-M	III 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Izvoz roba (u mil.€)	38.3	35.3	30.3	40.1	30.3	33.3	30.5	33.3	37.9	34.9	28.2	32.0	33.4	4.3	-12.8	-0.6
Uvoz roba (u mil.€)	220.0	220.8	240.8	241.7	250.9	228.8	205.7	245.7	200.5	216.5	128.8	179.8	215.3	19.7	-2.2	4.3
Deficit robne razmjene (u mil.€)	-181.7	-185.5	-210.5	-201.6	-220.7	-195.5	-175.2	-212.4	-162.5	-181.7	-100.6	-147.7	-181.8	23.1	0.1	5.5
Neto strane direktne investicije (u mil.€)	22.0	57.2	-48.1	93.7	42.8	54.2	-32.8	34.8	50.4	24.5	44.2	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.

Tabela 6 Fiskalni sektor

Fiskalni sektor	III 2018	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	III 2019/III plan	III 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Prihodi budžeta (mil.€)	138.9	156.8	138.8	140.7	160.6	161.3	187.3	145.8	142.8	184.7	107.1	116.4	147.5	2.2	6.2	13.3
Izdaci budžeta (mil.€)	172.4	168.3	135.0	168.1	156.3	128.3	156.4	158.8	186.5	286.3	139.6	128.3	171.9	-8.8	-0.3	10.6
Suficit/Deficit budžeta (u mil.€)	-33.6	-11.5	3.8	-27.4	4.3	32.9	30.9	-13.0	-43.7	-101.4	-32.4	-11.2	-24.4	n.p.	-27.2	n.p.
Suficit/Deficit budžeta (% BDP-a) ⁴	-0.7	0.1	-0.1	-0.5	0.1	0.7	0.5	-0.3	-1	-1.5	-0.7	-0.2	-0.5	n.p.	n.p.	n.p.

Tabela 7 Međunarodno okruženje

Međunarodno okruženje	III 2018	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	M-n-M	III 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Brent crude oil (USD/barel)	69.32	74.65	77.71	78.55	74.07	77.69	79.50	81.00	66.70	57.80	60.50	64.10	66.80	4.2	-3.6	-5.7
Aluminijum (USD/T)	2069.24	2254.69	2299.67	2237.62	2082.24	2051.51	2026.46	2029.86	1938.51	1920.38	1853.72	1862.99	1871.21	0.4	-9.6	-13.5
Euribor (12 mjeseci)	-0.19	-0.19	-0.18	-0.18	-0.18	-0.17	-0.16	-0.15	-0.14	-0.12	-0.11	-0.11	-0.11	0.0	0.1	0.1
Inflacija u Eurozoni ⁵	1.40	1.20	2.00	2.00	2.20	2.10	2.10	2.30	1.90	1.50	1.40	1.50	1.40	-0.1	0.0	0.2

³ Promjene (M-n-M i III 2019 g-n-g) prikazane u p.p.

⁴ Promjene (M-n-M, III 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.

⁵ Promjene (M-n-M, III 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.